

Davamlı inkişaf yoxsulluq səviyyəsini minimuma endirir

17 oktyabr tarixi 1992-ci ildən etibarən dünyada Ümumdünya Yoxsulluqla Mübarizə Günü kimi qeyd edilir. Məqsəd dünyada yoxsulluğa qarşı milli, regional və beynəlxalq səviyyələrdə mübarizə söylərini birləşdirməkdir.

2000-ci ilin sentyabrında Nyu Yorkda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) təşkilatçılığı ilə keçirilən Minilliyin sammitində 150-yə yaxın ölkənin rəhbəri tərəfindən Minilliyin İnkişaf Məqsədlərini əks etdirən Birgə Bəyannamə imzalanıb.

Minilliyin Bəyannaməsində BMT-yə üzv dövlətlər sülh və təhlükəsizlik sahəsində Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinə çatmağı öhdələrinə götürüblər. Həmin zaman bu bəyannaməni imzalayan ölkə rəhbərlərindən biri də Ulu Öndər Heydər Əliyev olub.

Böyük siyasi xadim Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi nəticəsində siyasi hakimiyyətə qayıdışı ilə qurtuluş yoluna çıxardığı Azərbaycanı həm də düşdüyü sosial-iqtisadi böhranın çəngindən xilas edərək, hərtərəfli inkişaf mərhələsinə yüksəltdi. Müharibə vəziyyəti, işğal faktı ilə üz-üzə qalan, bir milyondan çox qaçqın və məcburi köçkünü olan Azərbaycanı sözügedən çətin dövrdə xilas edən Ulu Öndər əhalinin sosial müdafiəsini gücləndirdi, az-təminatlı vətəndaşlara dövlət qayğısını dəfələrlə artırdı.

Düzgün hədəf, uğurlu nəticə

Minilliyin Bəyannaməsinə qoşulmuş ölkəmizdə yoxsulluqla mübarizə sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi ötən illər ərzində Prezident İlham Əliyevin gündəliyindəki vacib prioritetlərdən biri olub.

"2003-2005-ci illər üçün Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və iqtisadi inkişaf üzrə Dövlət Proqramı", eləcə də "2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və davamlı inkişaf Dövlət Proqramı" təsdiq olunaraq icra edilib. Adıçəkilən dövlət proqramlarının uğurla icra olunması sayəsində ölkəmizdə hərtərəfli inkişafa nail olunub və yoxsulluğun ildən-ilə azalmasına gətirib çıxarıb. Azərbaycan BMT-nin üzvü olan dövlətlərin 2015-ci ilin sentyabrında keçirilən Dayanıqlı İnkişaf Sammitində 2016-2030-cu illər üçün təsdiqlənmiş Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə qoşulub.

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri gələcək nəsillərin öz ehtiyaclarını qarşılamaq imkanına xələl gətirmədən bugünkü ehtiyacların qarşılanmasına imkan verən inkişafı nəzərdə tutur. Bu məqsədlər yoxsulluğa və aclığa son qoymaq, yaşından asılı olmayaraq hər kəsin sağlam yaşamasını təmin etmək və rifah halını yaxşılaşdırmaq, hər kəs üçün inklüziv və keyfiyyətli təhsili təmin etmək, gender bərabərliyinə nail olmaq, dayanıqlı iqtisadi artımı, hamı üçün məşğulluğu və layiqli əməyi təşviq etmək, möhkəm infrastruktur yaratmaq, innovasiyaların inkişafına dəstək vermək, iqlim dəyişikliyi və onun təsirlərinə qarşı mübarizə aparmaq üçün təxirəsalınmaz tədbirlər görmək, su ehtiyatlarını qorumaq və onlardan səmərəli istifadə etmək üçün ölkələrin qlobal fəaliyyət istiqamətlərini müəyyən edəcək yeni inkişaf gündəliyinin təməlini qoyub. Bununla da Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri, əslində, insanlar və planet üçün inklüziv, dayanıqlı və möhkəm əsaslı gələcək qurmaq üçün birgə razılaşdırılmış söylər göstərməyə çağırır.

Prezident İlham Əliyevin 2016-cı ildə imzaladığı fərmanla "Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik"dən irəli gələn öhdəliklərlə bağlı dövlət orqanlarının üzərinə düşən vəzifələrin icrasının əlaqələndirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası yaradılıb.

Milli Əlaqələndirmə Şurasının əsas vəzifələri qlobal məqsəd və hədəflərə uyğun milli prioritetlərin, eyni zamanda onlara dair göstəricilərin müəyyənəşdirilməsi, habelə ölkədə sosial-iqtisadi sahələri əhatə edən dövlət proqramları və strategiyaların Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə uzlaşdırılmasıdır. Ötən dövr ərzində Azərbaycanda bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər BMT tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin yürütdüyü məqsədyönlü siyasət nəticəsində əldə olunan hərtərəfli inkişaf Azərbaycanda ifrat yoxsulluq səviyyəsini minimum həddə düşməsinə rəvac verib.

Hələ 22 yanvar 2007-ci ildə Nazirlər Kabinetinin 2006-cı ilin yekunlarının müzakirə edildiyi və eyni zamanda 2007-ci ildə görülməli işlər haqqında fikir mübadiləsi aparılan iclasında Prezident İlham Əliyev bu istiqamətdə əldə olunan uğurlu göstəricini diqqətə çat-

dırmışdı: "Mən bir göstəricini də böyük sevinc hissi ilə bildirmək istəyirəm. 2006-cı ilin yekunlarına görə, Azərbaycanda yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı 20 faizə düşmüşdür. Keçən il Azərbaycan əhalisinin 29 faizi, ondan əvvəlki il 44 faizi, 2003-cü ildə isə 49 faizi yoxsulluq şəraitində yaşayıb, indi isə 20 faizdir. Beynəlxalq maliyyə qurumları ilə birlikdə icra edilən proqram, yoxsulluğun azaldılmasına yönəldilmiş proqram 2015-ci ildə başa çatmalıdır".

Azərbaycan rəhbəri daha sonra əminliklə bildirmişdi: "Mən şübhə etmirəm ki, biz daha da qısa müddət ərzində Azərbaycanda yoxsulluğun tamamilə aradan qaldırılmasına nail olaçağıq. Azərbaycanda bir nəfər də yoxsul adam olmamalıdır və olmayacaqdır". Bəli, güclənən sosial rifah nəticəsində artıq Azərbaycanda yoxsulluğun səviyyəsi minimuma enib.

Sosial siyasətin əsas istiqamətlərindən biri

"Azərbaycan" qəzetinə mövzu ilə bağlı açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib ki, Azərbaycanda yoxsulluğa qarşı mübarizə ölkəmizdə həyata keçirilən sosial siyasətin əsas istiqamətlərindəndir: "Onu da nəzərə alaq ki, son beş ildə reallaşan beş sosial paketin də əsas mahiyyəti vətəndaşlarımızın sosial təminatının daha da yaxşılaşdırılması ilə bağlı olub. Təkcə 2025-ci ildə reallaşan sosial paketə dövlət büdcəsindən əlavə olaraq 1,5 milyard manat vəsait ayrılıb".

Deputatın sözlərinə görə, yoxsulluğa qarşı mübarizə yalnız büdcədən sosial ayırmalarla deyil, eyni zamanda bu istiqamətdə özəl sektorun rolunun genişləndirilməsi ilə müşahidə olunur: "Bu da öz növbəsində xüsusilə yoxsulluğun azaldılmasında özəl sektorun payının artmasına gətirib çıxarır. Bu baxımdan ölkəmizdə yoxsulluğun minimumlaşdırılması ilə bağlı tədbirlərin görülməsini müşahidə edirik".

V.Bayramov məlumat verib ki, rəsmi statistikaya əsasən, hazırda ölkəmizdə yoxsulluq səviyyəsi 5 faiz ətrafında dəyişir: "Burada həm kəmiyyət, həm keyfiyyət, həm də yoxsulluğun ayrıca qiymətləndirilməsi həyata keçirilir. Ümumiyyətlə, məqsəd növbəti dövrdə daha çox iş yerlərinin yaradılması və dövlət tərəfindən bütövlükdə sosial alətlərdən daha yaxından istifadə olunmasıdır. Bunlar da təbii ki, nəticə

etibarilə yoxsulluğun səviyyəsinin növbəti illərdə də azaldılmasına xidmət edir".

O əlavə edib ki, bu baxımdan Azərbaycan BMT-nin Yoxsulluğun Azaldılması ilə Minilliyin İnkişaf Məqsədlərində qeyd olunduğu kimi, həm iş yerlərinin yaradılması, həm də dövlət maliyyələşməsinin bu istiqamətdə genişləndirilməsi kimi tədbirlərdən istifadə etməklə yoxsulluğun minimumlaşdırılmasına çalışan ölkələrdəndir.

Ardıcıl və məqsədyönlü addımlar

Ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən uğurlu sosial, iqtisadi islahatlar, bu sahə ilə bağlı qəbul olunan proqramlar respublikamızda yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılmasında mühüm rol oynayır. Dövlətimiz tərəfindən həssas əhali qruplarına aid vətəndaşların sosial rifah halının yaxşılaşdırılması üçün daim mühüm addımlar atılır.

Vurğulayaq ki, Azərbaycanın Qarabağda qazandığı Zəfər həm də birbaşa ölkədə yoxsulluğun azaldılması istiqamətində görülən işlərə müsbət yöndə təsir göstərir. Vətən müharibəsindən dərhal sonra işğaldan azad edilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə genişmiqyaslı quruculuq və bərpa işləri həyata keçirilməyə başlanılıb. Burada şəhər, qəsəbə və kəndlərimiz yəni-dən tikilir, müasir infrastruktur qurulur. Görülən sürətli və kompleks işlərin nəticəsidir ki, 2022-ci ilin yayından etibarən Zəngilanın Ağalı kəndinin timsalında artıq Böyük qayıdışa start verilib. Hazırda Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə on minlərlə insan yaşayır, işləyir, təhsil alır. İşğaldan azad edilən yurdlarımızda həyatın yəni-dən qaynaması həmçinin bu ərazilərdə yeni iş yerlərinin açılması anlamına gəlir. Bu göstərici həm də ölkəmizdə yoxsulluq səviyyəsinin minimum həddə endirilməsində vacib rol oynayır.

Göründüyü kimi, dünyanın qarşısında duran yoxsulluq probleminin həlli respublikamızda da daim diqqət mərkəzindədir. Hazırda ölkəmizdə yoxsulluq həddinin 5 faiz ətrafında olması da bu istiqamətdə görülən mühüm tədbirlərin uğurlu nəticəsidir. Bir sözlə, ölkəmizdə müşahidə olunan və dövlətimizin, xalqımızın maraqlarını təmin edən davamlı inkişaf yoxsulluq səviyyəsini də minimuma endirib.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*